

Aktivity Slovenského výboru MAB za rok 2018

1. Zasadnutia SV MAB:

Slovenský výbor pre Program UNESCO Človek a biosféra (Man and the Biosphere, MAB) koordinuje aktivity v biosférických rezerváciách (BR) UNESCO v Slovenskej republike (Tatry, Poľana, Slovenský kras, Východné Karpaty, pričom Tatry a Východné Karpaty sú súčasťou cezhraničných biosférických rezervácií) s cieľom ich udržateľného rozvoja. Úzko spolupracuje s Ministerstvom životného prostredia SR a Štátnou ochranou prírody SR.

V súčasnosti má výbor 18 členov z výskumných a vzdelávacích inštitúcií, z Koordinačného rád príslušných biosférických rezervácií, zo Štátnej ochrany prírody SR, z obhospodarovateľov pozemkov.

Hlavnými cieľmi pre rok 2018 bolo vytvorenie Národného Linského akčného plánu, udržanie biosférických rezervácií v medzinárodnej sieti, vytvorenie komunikačnej stratégie pre BR, nadviazanie medzinárodnej spolupráce a posilnenie postavenia BR na národnej úrovni. V tejto súvislosti sa uskutočnilo rokovanie s generálnou riaditeľkou sekcie ochrany prírody, biodiverzity a krajiny a generálnym riaditeľom ŠOP SR, na ktorom boli definované problémy, smerovanie programu, návrhy riešenia a konkrétne postupy. Možno konštatovať, že Program Človek a biosféra má podporu rezortu životného prostredia.

Veľkým medzníkom bola akceptácia ústredia UNESCO našich troch biosférických rezervácií – Tatry, Slovenský kras a Východné Karpaty na Medzinárodnej konferencii v Indonézii.

Nasledovné aktivity ilustrujú angažovanosť členov, aktívny prístup k plneniu programu na národnej a medzinárodnej úrovni.

SV MAB zasadol v priebehu roka 2018 v termínoch: **25. 1. 2018** (Správa CHKO-BR Poľana vo Zvolene), **21. 6. 2018** (Správa TANAP vo Svite) a **10.12.2018** vo Vígľaši – Pstruša.

SV MAB tento rok prijal nových členov, zaoberal sa nasledovnými okruhmi tém:

- Prorokovanie plánu aktivít a rozpočtu na rok 2018
- Vymedzenie termínov pre činnosť SV MAB v roku 2019
- Prerokovanie Národného akčného plánu pre implementáciu Linského akčného plánu (LAP)
- Príprava uznesenia vlády SR pre biosférické rezervácie
- Sústreďovanie výskumných činností do biosférických rezervácií cez APVV projekty
- Linský akčný plán – zhrnutie a špecifikácia indikátorov
- Konferencia venovaná výberkovému hospodáreniu v lesoch – Sliačske pohľadnutie
- Prerokovanie prípravy stretnutia s so zástupcami ŠOP SR a MŽP SR s cieľom upevniť pozíciu biosférických rezervácií na národnej úrovni
- Spracovanie databázy vedeckých prác z biosférických rezervácií

2. Aktivity SV MAB:

2.1 Národná úroveň:

- **Fórum partnerov SK UNESCO – 23. máj -. Prezentácia BR Poľana a SV MAB**
- **Dni otvorených dverí v BR** – Tento rok usporiadali verejné spoločenské podujatie BR Poľana, BR Tatry, BR Slovenský Kras, BR východné Karpaty. V rámci podujatia sa prezentovali subjekty

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen

Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)

pôsobiacie v biosférických rezerváciách a ich spolupráca v zmysle plnenia LAP. Dni otvorených dverí sú komunikačným nástrojom nielen na prezentáciu jednotlivých biosférických rezervácií, ale aj na budovanie partnerstiev v regiónoch.

- **Konferencia Sliachske poohliadnutie 21. 7. 2018** – účasť SV MAB na konferencii venovanej modernému prírode blízkeho hospodáreniu vo svetle záverov medzinárodnej konferencie Sliach 1956, venovanej výberkovému hospodáreniu v lesoch. Téma prírode blízkeho obhospodarovania lesov je veľmi aktuálna. V čase klimatických zmien a zabezpečenia kvalitných lesných ekosystémov je to jeden z modelov, ktoré by mali byť uplatňované aj v biosférických rezerváciách.
- **2.5 Konferencia Symbióza produkčných funkcií a verejno-prospešných služieb v lesoch (17. 10. – 18. 10. 2018) – Košice** – účasť SV MAB s príspevkom Biosférické rezervácie – modelové územia uplatňovania efektívnych postupov hospodárenia na princípe balansu medzi prírodnými procesmi a ľudskou činnosťou. Mestské lesy Košice predstavujú ojedinelý lesný podnik, ktorého princípy veľmi pripomínajú modelové lesy. I to jeden z dôvodov, prečo sa SV MAB bude v najbližšom období venovať téme vstupu do Medzinárodnej siete modelových lesov.
- **Alterfor Zvolen 25. 10. 2018** – účasť SV MAB na workshope v rámci projektu ALTERFOR, ktorý vyhodnocuje aktuálne využívané koncepty alternatívneho hospodárenia v lesoch a potenciál ich optimalizácie pre využitie v rôznych európskych krajinách.
- **Prezentácia SV MAB v panelovej diskusii v rámci workshopu** pri príležitosti 25. výročia zapísania Vlkolínca do zoznamu UNESCO (Ružomberok) – 24. - 25. 10. Podujatia sa aktívne zúčastnila predsedníčka SV MAB a manažérka BR Poľana, ktorá prezentovala príspevok v panelovej diskusii a v diskusnom fóre určenom pre BR Poľana. BR Poľana sa v posledných rokoch stala akýmsi vzorom v manažovaní medzinárodne významných území a to i pre lokalitu svetového dedičstva. Na workshope sa hľadalo optimálne riešenie manažovania vzácneho územia a nadviazali sa nové partnerstvá napr. BR Dolní Morava.
- **Prezentácia SV MAB na stretnutí SK UNESCO Slovenskej a Českej republiky- 8.11.2018** – stretnutie pri príležitosti 100. výročia vzniku Československa.

10.12.2018 – oslava 25. výročia SV MAB - Tento rok oslavuje Slovenský výbor Programu Človek a biosféra (MAB) významné 25. výročie svojho vzniku. Pri tejto príležitosti sa dňa **10. decembra 2018** uskutočnilo slávnostné zasadnutie, na ktoré boli pozvaní minulí aj súčasní členovia, podieľajúci na napĺňaní cieľov a poslania biosférických rezervácií (BR) na Slovensku. Za týmto účelom úlohu hostiteľa prijala Biosférická rezervácia Poľana, ako príklad dobrej praxe, v manažovaní biosférických rezervácií vo svete. Členovia SV MAB sa pri tejto príležitosti stretli s kľúčovými osobnosťami Koordinačnej rady BR Poľana a jej partnermi z rôznych častí Slovenska. Osláv 25. výročia SV MAB sa zúčastnili manažéri biosférických rezervácií – Tatry, Slovenský Kras, Východné Karpaty a Poľana, hostia z ML Košice, ŠL TANAP, starosta z Mníšku nad Popradom a partneri BR Poľana – lesníci, poľnohospodári, starostovia, poľovníci, ochranári, gazdovia, veci – partneri. Dôležitou časťou programu bolo predstavenie samotného programu MAB – Človek a príroda, ale najmä prezentácie našich slovenských biosférických rezervácií: Slovenský Kras, Tatry, Východné Karpaty a Poľana. Na podujatí sme si pripomenuli i 20. výročie prvej trilaterálnej biosférickej rezervácie na svete BR Východné Karpaty (Slovensko, Poľsko, a Ukrajina)

Stretnutie poskytlo priestor pre diskusiu a rozhovory, týkajúcich sa troch základných funkcií BR – ochrannú, logistickú a rozvojovú. Súčasťou programu bolo aj predstavenie vízie SV MAB na najbližšie roky:

1. Zabezpečiť pre BR podporu Vlády SR

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@sopsr.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@sopsr.sk)

2. Zabezpečiť financovanie biosférických rezervácií
3. Podieľať sa na národnej a medzinárodnej propagácii
4. Vytvárať partnerstvá doma a v zahraničí
5. Zabezpečiť systematický výskum a monitoring
6. Realizovať interaktívnu a kreatívnu výchovu a vzdelávanie
7. Vytvorenie medzinárodnej siete modelových lesov
8. Propagovať prírode blízke obhospodarovanie lesov
9. Vytvárať verejno- súkromné partnerstvá
10. Zabezpečiť transparentné a participatívne manažovanie BR

Účelom aktívnej účasti na uvedených podujatiach bolo nadviazanie partnerstiev so zainteresovanými stranami a plánovanie spoločnej funkčnej spolupráce, ktorá bude podporovať rozvoj biosférických rezervácií na Slovensku.

2.2 Medzinárodná úroveň:

- **Účasť a prezentácia na 30. zasadnutí ICC MAB – Indonézia**, kde boli obhájené splnené kritériá štyroch biosférických rezervácií na Slovensku
- **Príprava a predloženie doplňujúcich informácií k periodickému hodnoteniu BR Tatry, BR Východné Karpaty a BR Slovenský Kras**
- **Spracovanie národnej správy o implementácii Linského akčného plánu v SR**
- **Zapojenie členov SV MAB do medzinárodných pracovných skupín na prípravu Usmernení pre implementáciu Svetovej siete biosférických rezervácií a zlepšenie procesu periodického hodnotenia BR**
- **Zapojenie BR Slovenský kras do iniciatívy združujúcej biosférické rezervácie v krasových oblastiach**
- **Členovia SV MAB sa stali členmi expertnej skupiny Technical guidelines for BR UNESCO a Ad hoc group for BR UNESCO**
- **Stretnutie so zástupcami nemeckého výboru MAB a BR (26. . 30. 11. 2018)** za účelom získania skúseností dobrej praxe vo financovaní biosférických rezervácií (BR Rhon a BR Durínsky les). Počas pracovnej cesty vyplynulo pre Slovenskú delegáciu niekoľko úloh:
 - Požiadat' Predsedu Vlády SR o stretnutie s požiadavkou na legitímnu podporu BR Vládou SR, stanovenie zodpovednej organizácie za plnenie Programu Človek a biosféra a zabezpečenie financií pre jednotlivé BR v objeme od 1 – 2 mil. eur. Predloženie materiálu, ktorý bude obsahovať plnenie programu, význam pre región i štát, ekonomické aktivity v území,...
 - Zadefinovať víziu SV MAB 4. Zabezpečenie verejno-súkromného partnerstva pre každú BR.
 - Vytvoriť plán aktivít na r. 2019.
 - Zabezpečiť systematickú propagáciu BR na regionálnej, národnej a medzinárodnej úrovni.

3. Tvorba partnerstiev

Nadviazanie partnerstiev s univerzitami – príprava zmlúv o partnerstve so vzdelávacími inštitúciami

Stretnutie so zástupcami českého MAB a BR – vytvorenie partnerstiev a nadviazanie úzkej spolupráce s BR Dolní Morava. Zástupcovia a stakeholdri z BR Poľana sa zúčastnili konferencie

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen

Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@sopsr.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@sopsr.sk)

v Ledniciach pri príležitosti výročia BR Dolní Morava. Stretnutie bolo zamerané na výmenu praktických skúseností partnerov.

4. Propagácia a vzdelávanie

Tábory UNESCO – príprava obsahovej náplne a stratégie pri realizácii propagácie BR pre detí a mládež s cieľom rozvíjať a propagovať lokality UNESCO a rozvoj dobrovoľníctva v týchto územiach.

ProudToShare – zapojenie BR do výzvy kampane ProudToShare pri príležitosti uskutočnenia „Fóra politikov na vysokej úrovni 2018“ v New Yorku. Cieľom výzvy bolo zhotovenie 1 m videa z biosférickej rezervácie. Do výzvy sa zapojili BR Východné Karpaty a BR Poľana pričom BR Východné Karpaty boli vybrané do užšieho výberu filmov z celého sveta.

Príprava vzdelávacích programov – biosférické rezervácie – materské školy, základné školy stredné a vysoké školy, široká verejnosť

Plán aktivít na rok 2019:

- Príprava Smernice pre biosférické rezervácie
- Materiál pre premiéra SR
- Vytvorenie biznis plánu
- Spolupráca s Ministerstvom školstva
- Medzinárodná spolupráca: EUROMAB, ICC MAB, 40. zasadnutie GR pre UNESCO, Medzinárodná sieť modelových lesov, návšteva Nemeckého výboru MAB
- Propagácia: tvorba propagačných materiálov, webová stránka, Dni otvorených dverí BR
- Vzdelávanie: vzdelávacie programy, tábory pre deti a mládež

Spracovali: Mgr. L. Miňová, Ing. Z. Guziová, Ing. Vladimíra Fabriciusová, PhD.

Vo Zvolene 28.1.2019

Ing. Vladimíra Fabriciusová, PhD.
predsedníčka SV MAB

Address of the Chairperson:

Dipl.Ing. Vladimira Fabriciusova, State Nature Conservancy of the Slovak Republic, Administration of the Polana Protected Landscape Area/Biosphere Reserve, J.M. Hurbana Street N °20, SK – 960 01 Zvolen
Tel: +421 903 298 301, [E-mail: vladimira.fabriciusova@soprs.sk](mailto:vladimira.fabriciusova@soprs.sk)